

“M’ha sorprès la fascinació que molts joves senten per la figura de l’escriptor”

Un llibre que parla de joves, publicat per un escriptor jove en una editorial –Andana– molt i molt jove. Malgrat això, *El meu nom no és Irina* es pot considerar narrativa juvenil, estrictament?

—La meua experiència com a narrador juvenil era zero. Per motius de treball [Aliaga és crític literari de la secció “Quadern”, del diari *El País*] sí que n’havia llegit alguna cosa, però vaig haver d’anar una mica més enllà: investigar-hi i parar l’orella, per tal que la novel·la tinguera aquest to. A la fi vaig crear aquesta història iniciàtica, basada en dos xics joves i l’amor per la literatura com a temàtica de fons. En tot cas, la segona part de la novel·la, ubicada a Rússia i amb un final estructurat per etapes, dista molt del que entenem per narrativa juvenil.

—Mentre l’escrivíeu, pensàveu en una franja d’edat concreta?

—No, però sí que he fet una petita broma: Nèstor, el protagonista principal, és una versió millorada meua. Té les mateixes pulsions que jo tenia a la seua edat, però és més atractiu, més alt, i juga molt millor al futbol que no jo [riu].

—El rerefons de la crisi també hi és present. Ha estat deliberat o més aviat inevitable, ateses les circumstàncies?

—Per tots dos motius: el context de crisi que vivim m’anava bé per a emmarcar la descomposició familiar que explique, però, a més, costa de fugir-ne. Era una manera de treure’m una espina que tenia clavada des que vaig escriure *Vides desafinades*, on la crisi era incipient i la seua cruada no hi va quedar prou ben reflectida. A *El meu nom no és Irina*, en canvi, sí que s’hi percep.

—Curiosament, el vostre primer llibre, *Si no ho dic, rebente*, de l’any 2005, reflectia amb precisió l’etapa de bonança econòmica –i fracàs escolar– que va precedir l’esclat de la bombolla immobiliària...

—Sí, m’agrada que tothom que llegesca les meues novel·les d’ací a vint anys o

El 10 d’octubre, el periodista i escriptor Xavier Aliaga presenta a la Casa del Llibre de Barcelona la seua darrera novel·la, ‘El meu nom no és Irina’, una incursió en la narrativa juvenil que, en realitat, atrapa qualsevol lector. Guanyador dels premis Vila de Lloseta, Andròmina i Joanot Martorell, reconegut amb el premi de la crítica del 2012, Aliaga és un dels autors més puixants del País Valencià.

trenta tinga una idea clara de com era la contemporaneïtat en cada moment.

—Fa vuit anys i ara, però, s'hi detecten preocupacions transversals: les dificultats que travessa el professorat, per exemple.

—Quan escric, sóc molt dispers. Per això hi ha tants personatges secundaris, i quan en tinc un que és professor, no puc evitar-ho i insistesc en la seua situació. En aquest cas, a més, hi ha el professor de literatura desesperat perquè se sent incomprès, fins que troba un alumne que li fa cas. Són situacions que ha viscut el meu entorn i que m'han marcat.

—Torneu a situar l'acció a l'imaginari Vila-roglet. Quan hi penseu, us inspireu en la vostra Xàtiva nadiua o en una població més menuda? Alguna en concret?

—No. Podria ser a la Costera, a l'Horta, a la Plana... Vila-roglet té elements que a molts els fan pensar que es tracta del seu poble; ja m'ha passat això a Moixent i a Genovés, sense anar més lluny. És divertit, però es tracta d'un espai inexistent, modelat a la meua mida.

—Expliqueu el procés d'incomprensió— que passa Nèstor per tal de convertir-se en escriptor. Us va passar una cosa semblant, quan de petit vau dir que volíeu ser escriptor?

—No exactament. El meu entorn era més propici. A l'institut de Xàtiva vaig estudiar amb [el poeta] Elies Barberà i una altra gent... I hi havia molt bons professors! El brou de cultiu era més adequat que no a Vila-roglet. Els mecanismes i la manera d'esdevenir escriptor sí que tenen paral·lelismes amb la meua experiència personal.

—A Nèstor li molesta molt que Aurora, la seua primera nòvia, el valore més per ser guapo i destacar jugant a futbol, que no pel fet d'escriure bé.

—És el que veuen a casa i la televisió. Els models de persona més respectats són aquests, però també us he de dir que jo m'ha sorprès la fascinació que molts joves senten per la figura de l'escriptor. Ho he percebut a gairebé tots els instituts on he presentat la novel·la. Sempre hi ha tres, quatre o cinc persones que escriuen molt bé.

—“Els pares projecten en els fills les seues frustracions”, diu al llibre.

—Sí, i això és tan evident que acabe d'apuntar el meu fill a classes de música, una assignatura pendent que jo tenia.

—És el vostre quart llibre. Vau estrenar-vos com a escriptor l'any 2005, a 35 anys, amb el premi Vila de Lloseta. Vau obtenir l'Octubre de narrativa amb *Els neons de Sodoma* [2008], i el premi Joanot Martorell i premi de la crítica del 2012, amb *Vides desafinades*. Fins a quin punt el fet d'escriure es converteix en una obsessió?

—És una manera de viure. Hi ha moments de desconexió, sobretot quan he de centrar-me a fer els meus articles i les meues anàlisis de premsa. Ara bé, és cert que reflexione molt abans de posar-me a escriure, m'agrada que les hores que estic davant de l'ordinador siguen molt productives. Apunte coses al llarg del dia i sec a escriure quan tinc les idees clares, no em pose davant d'un full en blanc a veure què. Igual com Nèstor, tot i que, és clar, el personatge està literaturitzat.

—El llenguatge d'*El meu nom no és Irina* és redó, fresc, molt actual. Us ha costat adaptar-vos-hi?

—Cal estar despert, parar-hi l'orella. Quan feia guions, un dia li vaig dir a una companya de feina que jo sempre dormia

en el tren, quan tornava cap a Xàtiva cada dia. Em va dir que era una llàstima, perquè el tren és una font d'informació extraordinària, i tenia molta raó. Des que m'ho va dir, prove de tindre l'antena posada.

—Irina apareix de sobte, però se'n va enmig d'una aura misteriosa.

—Al lector, li has de fer remoure els budells. Podia haver fet una novel·la d'amor i punt: Irina, una xica russa, guapa, que s'enamora de Nèstor i es fan nòvios. Volia anar més enllà.

—La màfia russa plana sobre la novel·la. En situeu una part a la Marina, de fet.

—Sí. M'interessava que Irina parlara valencià i que apareguera tot aquell entorn. Curiosament, m'acaben de demanar un article sobre la meua relació amb la Marina, i és que, sense buscar-ho, resulta que aquesta comarca apareix a gairebé tots els meus llibres. No puc evitar-ho, hi tinc predilecció. M'encisa el valencià de l'interior de la Marina.

Victor Maceda

LA NIT DELS OCTUBRE
42 PREMIS OCTUBRE

Homenatge a:
Vicent Andrés Estellés
Bartomeu Rosselló-Pòrcel
Salvador Espriu
Guillem Agulló

Actuacions:
Teatre. *Contra l'amor*
Poemes musicats. *Plantar cara a la vida*

Maria del Mar Bonet
Dissabte 26 d'Octubre de 2013. 21h
Octubre, Centre de Cultura Contemporània
Tiquet: 40€. Sopar a taula. Tel. 680437157

Maria del Mar Bonet
Dissabte 26 d'Octubre de 2013. 21h
Octubre, Centre de Cultura Contemporània
Tiquet: 40€. Sopar a taula. Tel. 680437157

Maria del Mar Bonet
Dissabte 26 d'Octubre de 2013. 21h
Octubre, Centre de Cultura Contemporània
Tiquet: 40€. Sopar a taula. Tel. 680437157

Venda d'entrades a partir del 20 de setembre

Més informació a www.tresiquatre.cat